नेपाल सरकारपाखें 'क' वर्गय् बर्गिकृत ● दँ १३ ल्याः २२ थ्यंल्याः ५८८ ● ने.सं. ११४६ गुंलाथ्व षष्ठी मंगलवाः ● वि.सं. २०८३ भाद्र २ ● Tuesday, 18August 2026 ● मू १०/- पेज ८

लहना

व्यवसायिक पत्रकारिता, थौंया आवश्यकता LAHANA WEEKLY वाःपौ

साःगु भिंगु मरिचरिया निंतिं लुमंका दिसँ !

लक्ष्मण गामाल 'चिलंमि'
प्रोप्राइटर

लाखा छें
LAKHA CHHEN

सोल्हखुट्टे, वडा नं. १६, यँ, फोन नं.: ४९६०७५८

जनकवि दुर्गालाल श्रेष्ठया थौं अन्त्येष्टी थीथी संघसंस्था व नेतापाखे शोक प्वंकल

लहना वाःपौ/नेपालभाषाया नांजाम्ह जनकवि दुर्गालाल श्रेष्ठ वंगु आइतवाः बहनि ९३ दँया वैशय् मन्त।

वयूकःयात छवाः न्ह्यः जक नर्भिक अस्पतालय् धर्ना यानाः वासः याःगु खः।

मदुम्ह श्रेष्ठया अन्त्येष्टी याये न्ह्यः वयूकःया सीमा थौं नेपालभाषा मंकाः खलःया ज्याकुथी तइगु जूगु दु।

थौं सुथय् ११ बजे निसें २ बजे तक मंकाः खलःया ज्याकुथी तयाः वयां लिपा शवयात्रा सहित कर्णदीपय् दाहसंस्कार यायेगु ज्याझ्वः तयातःगु दु।

मदुम्ह श्रेष्ठया शवयात्रा मंकाः खलकं न्ह्याकाः शोभा भगवति तां, ढल्को, क्षेत्रपाटी, थँहिति, थायमदु, न्हायूकंत्वाः, असं, जनबहाः, वंघः, किलाघः, न्यतः, त्यंघः, क्षेत्रपाटी, जोगिंपाखाः जुयाः कर्णदीप थ्यंकाः अन्तिम संस्कार याइ।

मदुम्ह जनकवि श्रेष्ठया जहान, निम्ह काय् व छम्ह म्हय्याय् दी। मदुम्ह श्रेष्ठं कविता, ख्यालः, पुधाः प्याखं आदि यानाः चयूगुलिं मयाक सफू पिदनेधुंकूगु दु।

२०२२ सालय् इवलय् वयूकलं च्वयादीगु 'घाः जुयाः आन्दोलनया

सः जक तइगु खः' चर्चित भाषिक आन्दोलनया म्ये खः।

उकथं हे वयूकलं च्वयादीगु 'सय थरी बाजा एउटै ताल-सय थरी गोडा एउटै चाल' 'फूलको आँखामा फुलै संसार' नेपाःया संगीत ख्यलय् चर्चित म्ये खः।

जनकवि श्रेष्ठ मदुगु खँयात कयाः नेपालभाषा मंकाः खलं दुःख प्वंकूगु दु। मंकाः खलःया छ्याञ्जे राजा शाक्यं पिथनादीगु विज्ञप्ति पिथनाः दुःख प्वंकूगु खः।

विज्ञप्तिइ धयातःगु दु, 'मदुम्ह जनकवि दुर्गालाल श्रेष्ठ बहुआयामिक व्यक्ति खः। वयूकः कवि, साहित्यकार लिसे नेपालभाषा आन्दोलनया छगः सल्लागु थां खः। वयूकः नेपालभाषा मंकाः खलःया संस्थापक न्वकु, स्वक्वःगु ज्यासना पुचःया नायः लिसे जक ख्वइगु खः भी, स्याःगुलिइ सः तइगु खः, भी मसिनी, भी मसिनी धइगु खलःया हामा पुचःया दुजः नं खः।

ल्यं ७ पेजय्

स्वक्वःगु अन्तर्राष्ट्रिय मातृभाषा पत्रकार सम्मेलन तःजिक क्वचाल

लहना वाःपौ/ स्वन्हुयंकंया अन्तर्राष्ट्रिय मातृभाषा पत्रकार सम्मेलन क्वचाःगु दु। वंगु साउन २५ गते निसे २७ गते तक न्ह्याःगु अन्तर र्ष्ट्रिय पत्रकार सम्मेलनय् च्यागू बुँदाया घोषणापत्र जारी यासें क्वचाःगु खः।

घोषणा पतिइ नेपाःया न्हापांम्ह मांभासं पत्रिका पिथनादीम्ह धर्मादित्य धर्माचार्यया योगदानया कदर यासें नेपाल सरकारं विधिवत रुपय् सम्मान यासें अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रय् प्रचार प्रसार यायेमाःगु, मांभाय् पत्रकारिता विकासय् राज्यं नीतिगत प्रतिबद्धता प्वंकेमाःगु, संयुक्त राष्ट्र संघ, युनेस्को, अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था व विकास साझेदारीतय्सं आदिवासी लक्षित विकासया ज्याझ्वः लिसे कोषया प्राथमिकता बियाः मातृभाषा पत्रकारित दुथ्याकेमाःगु, जलवायु हिउपाःया कारणं आदिवासी जनजाति दकलय् अप्वः प्रभावित जूगु दुसा थुगु हे समुदाय समाधानया निंतिं उत्प्रेरक व ज्ञानया स्रोत जूगुलिइ जलवायु हिउपाः सम्बन्धी गुगुं नं अन्तर्राष्ट्रिय घोषणापत्र, नीति, सम्झौताय् आदिवासी जनजातिया अधकार, ज्ञान व सहभागिता सुनिश्चित यायेमाःगु माग यानातःगु दु।

उकथं हे वन सम्बन्धी नीति, एने कानुन, योजना तर्जुमा व कार्यान्वयन याइगु निकाय आदिवासी जनजातिया सहभागिता सुनिश्चित योमाःगु, आदिवासी समुदायं अभ्यास याना वयाच्वंगु वन व्यवस्थापन परम्परायात ग्राह्यता बीमाःगु, मातृभाषाया संरक्षण लिसे व्यापकताया निंतिं मांभाय्या माध्यमं शिक्षा लिसे मातृभाषा शिक्षा नीतिइ हिउपाः हयेमाःगु, विद्यालय, विश्वविद्यालयं मांभाय्या माध्यमं ब्वनेगु व मांभाय् अध्ययन, अध्यापन व्यापाकता हयेगु नीति नालेमाःगु माग नं घोषणा पतिइ यानातःगु दु।

उकथं हे मांभाय् पत्रकारिताया प्रवर्द्धनया निंतिं ज्या याइगु राष्ट्रिय व क्षेत्रीय पत्रकार संघतयूत ग्रह्यता बीमाःगु व उमिगु पहुँच लिसे पैरवी विस्तारया सशक्तताया निंतिं सरकारपाखे विशेष प्रोत्साहन ज्याझ्वः हयेमाःगु व विश्वय् जुयाच्वंगु भाषिक, धार्मिक, सांस्कृतिक युद्ध अन्त्य यासें पूर्ण

ल्यं ७ पेजय्

नेवाः राष्ट्रिय म्ये

च्वमि : दुर्गालाल श्रेष्ठ लय् चिनामि : तिर्थ माली

धुन दने धुन सँन्ह्यलं भी फुक्कं हे छम्ह जुइ धुन
भीगु लागाय् भी स्वयं हे जः जुया धुन लुइ धुन
ह्यांगु भुमिइ अष्टमण्डल ह्यांगु चाः दुने थी नगु
भीगु नेवाः ध्वाँय् थ्व हे खः ज्यान भी सकस्यां छगू
जातितय् स्वायत्त राज्यं लुइ कपं च्वय् भिलिमिलिं
राष्ट्र भःभः धाय्क न्ह्याके भीगु चःतिं भीगु हिं

सम्पादकीय

पत्रकार किशोर श्रेष्ठ व निर्भिक पत्रकारिताया न्ह्यसः

पत्रकारिता केवल समाचार च्वयेगु जक मखु, थ्व छगू समाजय् पूवंकेमाःगु जिम्मेवारी नं खः । राज्यसत्ता, राजनीतिक नेतृत्व व सार्वजनिक संस्थाय् न्ह्यसः तयेगु व नागरिकतय्गु सः न्ह्यःने हयेगु ज्या पत्रकारिताया मू धर्म खः । सञ्चार ख्यलय् स्वयेगु खःसा पत्रकार किशोर श्रेष्ठ नेपाःया पत्रकारिताय् ताः इलंनिसे लोकह्वाम्ह व्यक्तित्व खः । जनआस्था वाःपौ नाप स्वाःगु व प्रेस काउन्सिल नेपालया कार्यवाहक अध्यक्षया जिम्मेवारी तक कःघाये धुंकूम्ह खः ।

श्रेष्ठया पत्रकारिता शैली स्वयेगु खःसा न्हापानिसे बिस्क ढगंया खनेदु । राजनीतिक नेतृत्व, सत्ता व शक्तिशाली मनूतय्त न्ह्यसः तयेत गबलें मग्याः । तर निर्भिक पत्रकारिता नाप जिम्मेवार पत्रकारिताया न्ह्यः नं उलि हे महत्वपूर्ण जुइ । पत्रकारं शक्तिशाली मनूतय्त न्ह्यसः तये दयेमाः, तर समाचार तथ्यया आधारित जुइमाः । आलोचना याये दइ, द्वपः बिउगुयात प्रमाणित तथ्यया रूपं न्ह्यब्बयेमाः । सार्वजनिक सरोकारय् विषय खँ तयेगु इलय् सम्बन्धित पक्षया धापू नं दुथ्याकेमाः । अथे जुल धाःसा जक पत्रकारिताय् विश्वसनीयता कायम जुइ । किशोर श्रेष्ठ याःगु पत्रकारिताया मूल्यांकन यायेगु इलय् वयकःया ताः ईनिसे दुगु अनुभवयात नं ल्वःमंके मज्यु । श्रेष्ठया पत्रकारिताया थीथी संस्थागत भूमिकाय् नं उलि हे सक्रिय जुयाच्वम्ह खः । प्रेस काउन्सिल नेपालय् कार्यवाहक अध्यक्ष जुयाच्वंगु इलय् संस्थाया स्वायत्तता व निरन्तरताा विषय न्ह्यसः तयेगु ज्या यासे पदपाखे राजीनामा ब्यूगु खँ न लुमकेमाः । श्रेष्ठ याःगु पत्रकारिताय् मेगु पक्ष धइगु विवादपाखे तापाक मच्वनेगु खः । पत्रकारिता धइगु न्ह्यसः तयेगु लजगाः जूगुलि नं विवाद वइगु अस्वाभाविक मखु । तर विवादित जुइगु व गलत जुइगु छगू हे खँ धाःसा मखु । स्वतन्त्र पत्रकारिताया वास्तविक परीक्षा नं थ्व हे खः । पत्रकारतय्त द्वपः वइगु इलय् उकिया निष्पक्ष छानबिन जुइमाः; तर द्वपः वयेवं उकिया आधारय् पत्रकारयात तप्यंक दोषी ठहर याये मज्यु । नेपाःया पत्रकारिता ख्यलय् थाकू ई वने धुकुगु दुसा राजनीतिक ह्यूपा, द्वन्द्व, सत्ता ह्यूपाः व सञ्चार प्रविधि याकन विकास जुया वगु नं पत्रकारतय्गु भूमिकाय् नं ह्यूपा वःगु दु । थौं सामाजिक सञ्जालया कारण सूचं छु ई दुने पिहां वइ । तर सूचं याकन वइगु व सत्य खँ न छगू हे मखु । थज्याःगु इलय् किशोर श्रेष्ठ थे अनुभवी पत्रकारयात नं छगू हाथ्या दु । न्हापा स्वया आः तःधंगु विश्वसनीयता ल्यकेगु छगू ज्या खः । सम्पादक जुयाः स्वयेगु खःसा भीगु धारणा स्पष्ट जुइमाः, पत्रकारं न्ह्यसः तये दयेमाः अज्याःगु न्ह्यसः धइगु तथ्यय् आधारित जुइमाः । सार्वजनिक पदाधिकारीं आलोचना सहयाय् फयेमाः ।

पत्रकारिता सुं व्यक्ति वा संस्थाया पक्षय् दक दनेगु माध्यम मखु । पत्रकारिताया पक्ष सत्य व जनहितया निंतिं जुइमाः । पत्रकारं सरकारया आलोचना यायेबलय् नं तथ्य खँ धायेमाः व विपक्षीया आलोचना यायेबलय् नं तथ्य धायेमाः । थः सतिपिनिगु गल्ती त्वःपुइगु व विरोधीया कमजोरीयात जक न्ह्यथनेगु प्रवृत्तिं पत्रकारिताया नैतिक शक्ति कमजोर याइ ।

किशोरया पक्षय् छाय् ?

उत्तम कुमार श्रेष्ठ

थःत न्हू दाबी याइपिसं 'न्यू मिडिया न्वारान' या माध्यमं जन्मेजूपिं 'झोले'तय्गु उत्पादन 'घण्टे' व 'खराने ग्याङ' या मेगु न्हूगु नां खः 'पत्रुकार' । थःत यःगु च्वयाबिल धाःसा पत्रकार मखुसा पत्रुकार । थुमिगु 'न्हू नां तयेगु' शैली' गजबया दु !

सन्दर्भ थन वयाः स्वाइ - नांजाम्ह पत्रकार किशोर श्रेष्ठयात ज्वंगु खँय् । श्रेष्ठयात ज्वंगु खँ थौंकन्हय् 'हट केक' जुयाच्वंगु दु । पक्ष व विपक्षय् न्यनेदुगु सः मत्थर जूगु मदुनि ।

मुद्दा न्यायाधिशया फैसला पियाच्वंगु इलय् छगू महत्वपूर्ण न्ह्यसः ब्वलंगु दु - 'व्यक्तिगत गोपनीयताया हक व प्रेस स्वतन्त्रताया सीमा गुलि ?

खास खँ छु खः ? सयेकेम्वाःगु सीके म्वाःगु । सामाजिक सञ्जालय् अश्लिल व अपमानजनक शब्दया खुसिबाः वःसां गुगुं नियमं मथीगु व कानून लगे मजुइगु थथे जुयाच्वनी ।

पत्रिकाय् फोटो छापे जूगु खँयात केवल 'पत्रकारं निजी किपाः छापे यात' धकाः निष्कर्षय् थ्यंकेगु कानुनी व संवैधानिक निगुलिइ दृष्टिं पर्याप्त जुइ मखु । घटनाया केन्द्रय् छगू तसकं महत्वपूर्ण न्ह्यसः दु –विवादित तस्वीर सम्बन्धित व्यक्तिपाखे सार्वजनिक जूगु खः कि मखु ? तस्वीर सम्बन्धित व्यक्तिं हे स्वेच्छां सार्वजनिक याःगु खःसा उकिया आधारय् समाचार दयेकेगु नितान्त जायज दु ।

नेपाःया वैयक्तिक गोपनीयता सम्बन्धी ऐन, २०७५ या दफा ३ स व्यक्तिया शारीरिक तथा निजी जीवनया गोपनीयताया संरक्षण याइ । तर उगु हे दफाया उपदफा (५)-ख स 'सम्बन्धित व्यक्तिं थम्हं सार्वजनिक यायेधुंकूगु विषय' जूसा अज्याःगु गोपनीयता खुलासा यायेफइगु व्यवस्था यानातःगु दु ।

संसदं हे गोपनीयताया अधिकार लिसे उकिया सीमा नं क्वःछिनातःगु कारण थ्व सामान्य कानुनी प्रावधान जक मखु ।

अथेजुयाः सम्बन्धित व्यक्तिं फेसबुक वा मेगु माध्यमं थःगु इच्छां तस्वीर सार्वजनिक याःगु खःसा अज्याःगु तस्वीरयात समाचारया रूपय् पुनःप्रकाशन हाकनं पिथंगु विषय दफा ३ (५) (ख) या आधारय् गोपनीयताया उल्लंघन मखु धायेफु । छायधाःसा 'गोपनीयता' निरपेक्ष अधिकार मखु, संविधानं सुनिश्चित याःगु मौलिक हक खः । मौलिक हक निरपेक्ष रूपय् छ्यलेगु अधिकार मखु ।

किशोर श्रेष्ठयात ज्वनेधुंकाः पत्रकारयात ज्वनेमाःगु आवश्यकता, अनुसन्धानया प्रकृति व सञ्चारमाध्यमय् याःगु खानतलासीयात कयाः न्ह्यसः ब्वलंगु दु । अनुसन्धान यायेगु निहूँ तयाः पत्रिका हे बन्द यायेगु कुत्सित मनसाय लिसें कम्प्युटर लगायतया सामाग्री जफत यायेगु संविधान व कानूनया तप्यंक उल्लंघन खः ।

थीथी माध्यमं वःगपु जानकारी कथं सप्तरी-३ या सांसद अमरकान्त चौधरी लिसे थुगु घटना स्वानाच्वंगु दु । थ्वहे कारणं थ्व विषय केवल निम्ह व्यक्तिया निजी सम्बन्धया न्ह्यसः जक मखु, सार्वजनिक पद धारण याम्ह व्यक्तिया आचरणलिसे स्वानाच्वंगु सार्वजनिक सरोकारया विषय नं खः ।

थ्वहे कारण किशोर श्रेष्ठयात

घटनाया केन्द्रय् छगू तसकं महत्वपूर्ण न्ह्यसः दु –विवादित तस्वीर सम्बन्धित व्यक्तिपाखे सार्वजनिक जूगु खः कि मखु ? तस्वीर सम्बन्धित व्यक्तिं हे स्वेच्छां सार्वजनिक याःगु खःसा उकिया आधारय् समाचार दयेकेगु नितान्त जायज दु ।

पत्रकार किशोर श्रेष्ठयात विनाशर्त त्वःतेमाःगु माग यासें धर्नाय् च्वंपिं पत्रकारपिं । किपा : सामाजिक सञ्जाल ।

ज्वनेधुंकाः पत्रकारतय्त ज्वनेगु आवश्यकता, अनुसन्धानया प्रकृति व सञ्चार माध्यमय् याःगु खानतलासीयात कयाः न्ह्यसः ब्वलंगु खः ।

अनुसन्धान यायेगु निहूँ तयाः पत्रिका हे बन्द यायेगु कुत्सित मनसायया लिसे कम्प्युटर लगायतया सामाग्री जफत यायेगु संविधान व कानूनया तप्यंक उल्लंघन खः ।

पिदंगु समाचारय् चित्त बुझेमजूसा खण्डन, सुधार, आचारसंहिता व प्रेस सम्बन्धी नियमनया निंतिं प्रेस काउन्सिल नेपालय् उजुरी बिइफइगु व्यवस्था दयेक दयेकं श्रेष्ठयात फौजदारी अनुसन्धान यायेगु धइगु प्रेस स्वतन्त्रताय् याःगु प्रहार खः । थुकथं ज्वंगु घटनां पत्रकारतय् सुरक्षाया गम्भीर न्ह्यसः ब्वलंगु दु ।

प्रेस स्वतन्त्रता लोकतन्त्रया महत्वपूर्ण आधारस्तम्भ खः । अथेजूगुलिइ 'गोपनीयताया कर्त्थी' ल्ह्वनाः पत्रकारिताया घःपः तीगु ज्या गुबलं स्वीकार्य जुइमखु ।

अथेखःसां नं मुद्दा अदालतय् थ्यनेधुंकूगुलिइ धैर्यतापूर्वक फैसलायात पियाच्वनेगु कानूनी राजयात माने यायेगु खः ।

मिसापिं लाखे : सांस्कृतिक ह्यूपाःया संवाहक

प्रशान्त माली

> “
>
> थेच्वया अमिसा महर्जन संस्कृति-परम्परा ल्यंकेगु नितिं हे लाखे प्याखं हुलागु खँ कनादी । लाखे प्याखं ल्हुइगु क्वचायूवं वयूकलं थःत थम्हं गौरब महसुस यानादी । वयूकलं श्री ब्रह्मायणी सांस्कृतिक मंकाः खलकय् आबद्ध जुयाः लाखे प्याखं हुलाः वयाच्वंगु खः । ऐलिना माली धाःसा थेच्व मिसा धिमे पुचलय् आबद्ध जुयाच्वनादीगु दु ।

निर्जला महर्जनयात मचाबलय् ‘लाखे’ प्याखं हुइगु मंदुगु खः । धिमेया सः न्यनेवं मन चञ्चल जुयाः प्याखंपाः कायथें जुइगु । दँयदसं त्वालय् लाखे प्याखं ल्हुइकीबलय् लाखें प्याखं ल्हूगु बांलाक ध्यान बियाः स्वयूगु जक मखु छैं वयाः उकिया नक्कल नं यानाच्वनिगु ।

तर, नेवाः समाजं मिसापिंत लाखे प्याखं ल्हुलेगु अनुमति बियातःगु मदु । छायधाःसा लाखे प्याखं मिजंतयूसं जक ल्हुइगु खः । मिसापिंत लाखे प्याखं ल्हुइगुलिं न्हापां निसें पंगः तयातःगु खः । लाखे प्याखं ल्हुइगु तसकं मंदुसां नं सामाजिक पंगःया कारणं वयूकलं उगु पखाः हाचां गायूगु आँत यायूमफु ।

वयूकलं लाखे प्याखं ल्हुइ धकाः धाइबलय् मनूत न्हिलिगु खः । तर आः युग हिल, ‘मिसापिसं नं लाखे प्याखं ल्हूसां जिउ धइगु बिचाः बल्लाना वनाच्वंगु दु । उकिया कारणं यानाः वयूकःयात नं लाखे प्याखं ल्हुइगु ह्वःताः चूलात । वयूकःयात थ्व ह्वःताः चूलाकाबिल यल थेच्वयाः ब्रम्हायणी सांस्कृतिक मंकाः खलकं ।

२०७६ सालं निसें लाखे प्याखं ल्हुइगु यानाच्वनादीम्ह निर्जलां धयादी, ‘द्यःमां व कुमारी पूजा याइगु समाजय् मिसापिसं छाय् लाखे प्याखं ल्हुइ मजिउ धकाः मनय् ताइगु खः । तर सामाजिक रुढिवादी व परम्परायात त्वाःथलेत हे थम्हं लाखे प्याखं ल्हुइगु आँट यानागु खँ नं कसें धयादिल, ‘मिसापिंत कमजोर पात्रया रुपय् स्वइगु समाजया बिचाः हिलेत हे खः जिं लाखे प्याखं हुलागु ।’

देयन्यंकं नेवाः बस्ती दुगु थासय् गथांमुगः चन्हे निसें कृष्ण अष्टमि तक लाखे प्याखं ल्हुइकेगु याइ । तर यँ धाःसा यँयाः पुन्हिबलय् लाखे प्याखं हुइकेगु याइ । लाखेया इतिहास लिच्छविकालय् नेपालय् भिंनिदँ तक अनिकाल जूगु इलय् वा वयूकेगु नितिं (वृष्टि) याकेत भारत असमया कामरूपकामाक्ष पर्वतं नेपालय् हःम्ह यक्षया सन्तान बुंगद्यः व सिमरौनगढं तलेजु भवानी यँय् हःगु बाखं लिसे स्वायूगु याः ।

नेवाः समुदायं लाखेयात आजु द्यः धकाः द्यःया रूपय् पूजा याइ । न्हापां निसें मिजंतयूसं जक लाखे प्याखं हुलाः वयाच्वंगु खःसा लिपांगु इलय् मिसापिसं नं ब्वति कायूगु यानाच्वंगु

दु । आः लाखे आजु जक मखु लाखे अजि नं जुइधुंकूगु दु ।

ततःग्वःगु मिखा, जँय् घंगला, जामा, लँ, ध्वंवा पिहां वयाच्वंगु ग्यानापुसें च्वम्हं लाखे बाजाया तालय् प्याखं हुली । लाकां मन्त्यासें निरन्तर न्याघौं खुघौं प्याखं ल्हुइमाःगुलिं लाखे प्याखं ल्हुइत तकसं थाकू । लाखे प्याखं ल्हुइगु व मेगु प्याखं ल्हुइगु आपालं पाः । द्यः प्याखनय् द्यःया रुपय् प्याखं ल्हुइसा लाखे प्याखनय् दानवया रुपय् प्याखं हुलेमाः । बाजंया तालया बिस्कं कथंया हे जुइ । लाखे प्याखं ल्हुइबलय् मुक्कं म्ह संकेमाः ।

थेच्वया अमिसा महर्जन संस्कृति-परम्परा ल्यंकेगु नितिं हे लाखे प्याखं हुलागु खँ कनादी । लाखे प्याखं ल्हुइगु क्वचायूवं वयूकलं थःत थम्हं गौरब महसुस यानादी । वयूकलं श्री ब्रह्मायणी सांस्कृतिक मंकाः खलकय् आबद्ध जुयाः लाखे प्याखं हुलाः वयाच्वंगु खः । ऐलिना माली धाःसा थेच्व मिसा धिमे पुचःलय् आबद्ध जुयाच्वनादीगु दु । माली धयादिल, ‘न्हापां प्याखं हुलाबलय् पालितःया छ्यंगु ब्वलाः प्यन्हु तक तुतिं चुइ मफुगु खः लिपा प्याखं हुइगु गथे यानाः धकाः सीवं तुति स्याइगु समस्या मन्त ।’ च्वय् न्त्यथनापिं स्वम्हेस्यां आः तक प्याखं हुलागु बापत पारिश्रमिक धाःसा काःगु मदु । मालीं धयादी, ‘द्यःया ज्यायात ध्यबा लिसे तुलना यानागु मदु ।’ थेच्वय् लाखे प्याखं हुइपिं मध्ये अमिसा महर्जन, विनिशा शाही व सुजा महर्जनं नं खः ।

लाखे प्याखंया गुरु थेच्वया कान्छा महर्जन धयादी, ‘लाखे प्याखं हुइबलय् नृत्यकर्मय् च्वनेमाः । खाया ला व ख्यँ नयूमजिउ । अयूला सगं कथं छप्ति त्वनेगु मेगु हे खँ खः । अयूला थ्वँ त्वनाः प्याखं ल्हुइगु जुइ मखु ।’ गुरु महर्जन लाखे प्याखं ग्वसाः ग्वइगु श्री ब्रह्मायणी सांस्कृतिक मंका खलकय् आबद्ध जुयाच्वंगु दु । वयूकःया कथं गुलिखें थासय् लाखे प्याखं तान्त्रिक विधिं हुइकेगु याइ । गुलिसितं धाःसा लाखे प्याखनय् धार्मिक विधि, शास्त्रगत खँ नालेम्वाः । गुलिखें लाखे बिस्कं लाखे प्याखं हुइकी । उकी मध्ये निगू पुचलं तान्त्रिक विधि कथं हे लाखे प्याखं हुइका वयाच्वंगु दु । अज्याःथाय् विधिवत् रूपं पूजा याय् धुंकाः स्वतःस्फूर्त रूपय् लाखे प्याखं ल्हुइम्ह मनू खाइ धइगु जनविश्वास दु ।

तर, आपालं थासय् विधिपूर्वक लाखे प्याखं हुइकेगु चलन तना वनाच्वंगु खँ थेच्वया लाखे प्याखंया गुरु सविर महर्जन कनादी । वयूकःया कथं थःगु भविष्य दयूकेगु नामय् सम्पदा संरक्षण व प्रवद्धन यायूगुलिं आपालं ल्यायूम्ह चिउताः तयाच्वंगु मदु । थःगु करियर व परम्परा लिसेलिसें यंकेमाःगु खँय् वयूकलं बः बिसें धयादिल, ‘संस्कृति मल्यना धाःसा समाजय् विकृति अप्वइ । संस्कृतियात पर्यटनलिसे स्वानाः आम्दानी अप्वयूकेगुलिं फुक्कं सरोकार निकायं ध्यान बीमाः ।’

नेपालय् थीथी कथंया लाखे प्याखं हुइकेगु यानाच्वंगु दु । यँयाःबलय् यँ ल्हुइकीगु लाखेयात शान्त भैरवया प्रतिकया रूपय् काइ । संरक्षक द्यः कथं लाखेया बिस्कं महत्व दु । गुलिखें

प्याखनय् नेवाः समुदाय बाहेक मेगु जातिं नं ब्वति कायफइ ।

लाखे प्याखं धिमे बाजा, दाफा भजन, हार्मोनियम, तबला, ढोलकया तालय् त्वाः त्वालं पिकाइ यँय् यँयाबलय् विशेष रूपं पिकाइ । मेगु द्यः प्याखनय् थें लाखे प्याखनय् बलि बीम्वाः । गुलिखें थासय् तान्त्रिक विधिं लाखे प्याखं हुइकीपिं नं दु । सुनाकोठीइ जक भिंन्यागू पुचलं बिस्कं थासय् लाखे प्याखं अस्तित्वय् मदय् धुंकूगु दु । लाखे प्याखं राजनीतिक दलया सभा समारोह, जुलुसय् नं हुइकेगु ज्या यानाच्वंगु दु । लाखे प्याखं मूलतः स्वनिगलय् हुइकीगु खः । गोर्खाया जुजु राजा पृथ्वीनारायण शाहं स्वनिगः कब्जा यायूधुंकाः आपालं नेवाःत स्वनिगः त्वःता वन । उपिं गन गन थ्यन अन लाखे प्याखं हुइकीगु चलन आः तक नं दनि ।

सदना

२०८३ श्रावण २६ मंगलवार

जनकवि दुर्गालाल श्रेष्ठ

ने.सं. १०५५ दिल्लाथ्व नवमि

ने.सं. ११४६ गुंलाथ्व चौथि

फिटा : सामाजिक सञ्जाल

म्हसिका

नां - बिमलप्रभा वज्राचार्य
थायबाय् - नःत्वाः, यल, नेपाः ।
बूगु थाय् - नघः, यैं ।
शिक्षा - स्नातकोत्तर (नेपालभाषा)
मां - पुर्णप्रभा वज्राचार्य
अबु - पद्मश्री वज्र वज्राचार्य
जहान - बंशीधर वज्राचार्य

पिदंगु कृति

१. बेलायतया लुमन्ती (यात्रा वृतान्त) नेपालभाषा बि.सं.२०६५
२. तुंख्यःया बज्रबीर महांकाल (अनुसन्धान) नेपालभाषा बि.सं.२०७५
३. इलं ब्यूगु बाखं (बाखं संग्रह) नेपालभाषा बि.सं.२०७७
४. थीथी पत्रपत्रिकाय् बाखं, च्वसु पिदंगु ।

साहित्यिक संलग्नता

१. मिसा साहित्यकार मुना (अध्यक्ष)
२. गुन्जन नारी साहित्यिक संस्था (आजीवन दुजः)
३. नेपालभाषा परिषद् (कार्यकारी दुजः)
४. लोक साहित्य परिषद् (कार्यकारी दुजः)
५. ललितपुर साहित्य समाज, कोपुन्डोल(कार्यकारी दुजः)
६. सिद्धिश्वरमान अक्षलोक साहित्यिक केन्द्र (आजीवन दुजः)

पदक

१. चम्पा (टंक बिलास बिजु नेवाः हःपाः सिरपाः बि.सं.२०६८
२. ठाकुरलाल सिरपाः बि.सं. २०७८
३. घाः शीर्षक बाखं धेंधेंबल्लाय् लिउ सिरपाः बि.सं.२०७३
४. लुम्बिनी बौद्ध विश्वविद्यालय व नेवाः हाइकु ख्यःया मंकाः ग्वसालय् जूगु नेवाः बौद्ध हाइकु धेंधेंबल्लाय् उत्कृष्ट सिरपाः बि.सं.२०७० ।
५. बिराट नेपालभाषा साहित्य सम्मेलन धेंधेंबल्ला बाखनय् न्हाप सिरपाः बि.सं.२०८०
६. नवतलास राष्ट्रिय मासिकपाखे नवतलास 'नेपालभाषा साहित्य सम्मान' बि.सं.२०७९

भ्रमण

नेपाःया पाल्पा, बाग्लुंग, झापा, पोखरा, चितवन, चित्लाङ आदि ।
अमेरिका, बेलायत, फ्रान्स ।

'बांलाक समीक्षा यानाब्यूगु खःसा स्तरिय बाखंत वइ'

☞ ***बाखंयात परिभाषित गुकथं यानादी ?***

० बाखंया परिभाषा ई कथं हिलावयाच्वंगु दु । न्हापा प्राचीन इलय् बाखं धायेबलय् द्यः पिनिगु, जुजु, राजकुमारपिनिगु, भुतप्रेतयागु, धार्मिक बाखं, औपदेशिक बाखं, लौकिक बाखं, न्यं कं बाखं, बौद्ध जातक बाखं, रामायण, महाभारत बाखं आदि जुयाच्वनी ।

आधुनिक कालय् वयाः न्हू बाखं कथं मनूया जीवननाप स्वाःगु घटनात, थम्हं भोगे याःगु ,थम्हं खंगु अझ धाये मनूया जीवन हे छगू बाखं खः । मनूया जीवनया छुं छगू झाकायात कयाः कल्पना छ्यलाः साहित्यया शैलीं च्वयेगु हे बाखं खः गुकी छगू घटना, छगू चरित्र, मनोदशा पिब्वइ गुकिइ छगू हे प्रभाव व उद्देश्य निहित जुइ ।

☞ ***नेपालभाषा साहित्य ख्यलय् बाखंया अवस्था गथे दु ?***

० बाखंया अवस्था धायेमाल धाःसा गुणात्मक कथं यक्को हे बांलाना वयाच्वंगु खनेदु । नेपालभाषाय् थीथी भाषिक संस्थात दु, थीथी पत्रपत्रिकात गथे बाखं दबू, नःलि, थायभू, लुँध्वाखा, थौंकन्हे आदि पत्रिकाय् बाखंत पिदनाच्वंगु दु ।

साहित्यिक ज्याज्वलय् बाखं वाचन यानाच्वंगु दु। थ्व कथं स्वयेबलय् मेमेगु विधा स्वयां नं बाखं विधाय् अप्वः ल्हाः न्ह्याःपिं खनेदु। तर स्तरियताया ल्याखं स्वयेबलय् न्हापा गुलि बाबांलाःगु बाखंत पिहांवः आः उलि बांलाःगु बाखंत खनेमदु। च्वयेमाःपिसं च्वल, छापे यायेमाःपिसं छापेयात, वाचन यायेमाःपिसं वाचन यात सिधल ।

थन कमिकमजोरी मगाः मचाःगु कुलेगु याःगु खनेमदु । बांलाक समीक्षा यानाब्यूगु खःसा स्तरिय बाखंत वइ । न्हूपिं बाखंच्वमिपिं नं यक्व हे खनेदया वयाच्वंगु दु ।

☞ ***बाखं ख्यलय् चिबाखंया तुलनाय् च्वमित यक्व म्हवः छु जुयाः खः छिगु बिचाः बियादिसँ ।***

० थौंकन्हय् मनूतय् ई मदु तााःहाकःगु बाखं ब्वनाच्वनेत, न्यनाच्वनेत । धैर्य मदु । मनूया जीवन न्हिन्हिं ब्यस्त जुयाः वनाच्वंगु इलय् चिहाकःगु बाखंत च्वयेगु पाखे वन । चिबाखं चिहाः जुइ । चिबाखं च्वल फेसबुकय तल । कमेन्ट नं वयाच्वनी । छथुं लिच्वः नं न्यने दु । श्रोतापिसं नं न्यनेत ई छ्यागे म्वाःल । थुकिं नं ताःहाकःगु बाखंत च्वयेगु म्हवः जुल ।

छगू कारण बाखंच्वमिपिंके गुगु ल्हाः बसेजुल उकिइ ल्हाः न्ह्याके अःपुइ । अथेजूगु कारणं न्हापायापिनी बाखं च्वयेगु पुलांगु हे पहः वःसा न्हू पिलुवःपिसं अप्वः चिबाखं च्वयेगु याः । पुलांपिं बाखंच्वमिपिंसं च्वयेगु म्ह्वः यात । थुकिं यानाः नं बाखं च्वयेगु म्ह्वः जुयावंगु खनेदु ।

नितां बाखंया थःथःगु विषेशता दु ।

चिबाखं

जिगु छँ

• **विमलप्रभा वज्राचार्य**

भिन्तुना थःछँय् वल । न्हापा-न्हापा थःछँय् वइबलय् ख्वालय् गुलि लयताः खने दैगु खः थौं अथे खनेमदु ।

म्हयाय् या ख्वाः स्वयाः मांम्हं न्यन, 'छु जुल भिन्तुना छन्त ?' नापं फ्यतुल ।

'म्ह भचा सुख मदया थन निन्हु प्यन्हु च्वने धकाः वयागु मां ।'

'छु जुल का ? तलय् कोथाय आराम याः हुं ।' म्हययायात कपाः तियाः मतिना याना धाल ।

न्हि न्ह्यानाच्वन ।

लासाय् ग्वतुलाच्वंम्ह भिन्तुनाया न्हायपनय् छगू सः थ्वयाच्वन । 'मखु ? मफत कि हे थन छँय वइगु । फुसां मफुसां अमिथाय छँय धकाः च्वनेमाः । थथे थन वया नं जिइ ला ? आःला जियावये धुंकल नि । महारानी थें ज्या छगू याइगु मखु ।'

अझ गुलि सेवा यानाच्वनेगु ?

'गबलें वयागु छँय् लिहां वनिगु जुइ ? जितः ला दिक्क हे चाय् धुंकल का ।'

पीभतं थः दाजुयात न्यंकाच्वंगु सः खः थ्व ।

पीभतं न्यंकाच्वंगु सलं भिन्तुनाया न्हायपं इन्न मिन । छकः चिल्लाय् दनाः ख्वयेमास्ती वल । अथेसां नुगःयात चिनाः सुम्क च्वन । मनय् थीथी खँत वायेकाच्वंगु इलय् मांम्ह च्या, बिस्कुट, खँय ज्वनावल । न्ह्यःने च्वंगु कफि टेबलय् तयाबिल ।

'आः छन्त गथे च्वं ? याउँसे च्वं मखुला ?'

'खः मां । म्ह ला भचा याउँसे च्वनावःथें च्वंसां मन धाःसा झ्यातुसे च्वनाच्वन ।'

'छु धइगु नानी ? मथुल जिं छंगु खँ । छु जुल छन्त ?' मांम्ह लिक्क वयाः न्यन ।

'छु जुल धायेगु आः ?' मांया ब्वलय् भ्वसुनाः हिहिलन । तिजक न्ववात,

'उखे छँयापिसं छ मफयाच्वंगु दु, स्वइपिं मदु । निन्हु प्यन्हु छिमिथाय् छँय् च्वनाः वा धकाः जितः थन छ्वया हल । थन वया थःगु छँय्, थः बूगु छँ, हुर्केजूगु छँ, २५ दँ फुके धुनागु छँ, जिगु छँ धकाः जि थन वया, तर आः थ्व जिगु छँ मखय धुंकल खनी । जि थन छँय मन्ह्यन खनिइ । दाजुया ला मचानिसें थःगु छँ धायेदु । जि छिमि सन्तान मखुला ?' धयाः थम्हं नकतिनि न्ह्यः ताःगु खँ मांयात न्यंकल । अलय् न्यन मांयात, 'धाथें मां धालय जिगु छँ गन दु ? गुगुपती जिगु छँ खः ? जिगु ठेगाना गन ?'

भिन्तुनाया न्ह्यसलं कोठा मौन जुयाच्वन ।

100% Vegetarian
Sweet Cave
Sweets - Namkeen - Fast Food
Sweet Cave
(जीवन दाईया पसः)
Kalimati, Kathmandu, Nepal
Tel: 4275511, 9741112777, 9851063000
यहाँ भोज तथा पार्टीहरूको लागि चाहिने स्पेशल दही, पनिर, लाखामरी, लालमोहन, बर्फी, रसबरी तथा अरु विभिन्न परिकारका मिठाईका लागि सम्पर्क राख्नुहोस् ।
आउटडोर भेज क्याटरिङ्ग पनि गरिन्छ ।

हरेक मंगलवाः
राष्ट्रियताको लागि समर्पित
मेरो साप्ताहिक
मचा_साप्ताहिक Mero Saptahik
मालाः मालाः ब्वनादिसँ ।

प्रविधि ख्यलय् नेवाः ज्याझ्वः बारे सहलह क्वचाल

लहना वाःपौ/ नेपालभाषा एकेदेमिया ग्वसालय् 'सूचना, सञ्चार व प्रविधि ख्यलय् नेवाः ज्याझ्वः छ्यलाबुल व झीगु दायित्व' विषयसं सहलह मुँज्या शनिवाः एकेदेमिया हल किपुलिइ क्वचाःगु दु।

एकेदेमिया चान्सलर मल्ल के. सुन्दरया अध्यक्षताय् छ्याञ्जे महेन्द्रगोपाल कर्माचार्यं न्ह्याकादीगु ज्याझ्वः भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्री शैलेन्द्र वज्राचार्यजुया मूपाहाँसुइ औपचारिक रुपं न्ह्याःगु खः। थम्हं मचांनिसें न्यना वयाच्वनागु दमन थौंतक नं जुयाच्वंगुलिं उकिया विरोधय् स्वतस्फूर्त हे भाषिक आन्दोलनय् ब्वातिदयाच्वंगु धयादिसें उकियात निरन्तर ग्वाहालि जुयाच्वनिगु बचं मूपाहाँ वज्राचार्यं बियादीगु दु।

नेवाःतय्सं थौंतक नं थःपिनिगु जातिगत पुखौंली पेशा छु धैगु मस्यूपिं दनिगु उकिया अध्ययन 'नेवाः सांस्कृतिक ज्ञानकोष' दुने दुगु नं मस्युनिगु खँ लसकुस न्वचू बीगु इवलय् एकेदेमिया प्राज्ञ दुजः निर्मल वज्राचार्यं कनादिल।

थौंया ई सूचना, सञ्चार व प्रविधिया युगय् थुकियात छ्यला झीगु नेवाः जाति, नेवाः सभ्यता, नेपालभाषा, थीथी लिपि, नेवाः संस्कृति, सम्पदायात अनलाइनपाखें विश्वव्यापीकरण यायेगु निंतिं नेवाः सांस्कृतिक ज्ञानकोष डिजिटिजाइज जुइधुंकूगु तर उकिया छ्यलाबुला गुलि जुइमाःगु खः उलि मजूगुलिं गथे याना छ्यलेगु धैगु दुग्यंगु ज्ञान अनिल स्थापितं बियादीगु खः।

झीगु नेपालभाषाया थीथी वेभ पोर्टलत मध्ये गथेकि नेपालभाषा केन्द्रीय विभागया न्यय्द्वः मल्याक्क सफूत डिजिटलाइज जुइधुंकूगु दु। अथेहे नेपालभाषा अर्काइभ आशा सफुकुथिइ च्याद्वः व प्यसलं मल्याक्क सफूत डिजिटलाइज जुइधुंकूगु नापं उकियात गुलिफु उलि झीसं हे छ्यलेत चान्सलर मल्ल के. सुन्दरं बः बियादिल।

थौंया प्रविधि छ्यलीपिं धैपिं ल्यासे ल्यायम्ह, मस्त जूगुलि झीगु भाषा, साहित्य, सम्पदा, संस्कृतियात हस्तान्तरण, पुस्तान्तरण, लिप्यान्तरण यायेगुया निंतिं इमित यइगु न्ह्याइपु कथंया वेभ पोर्टलय् टिकटक, भ्लग, सर्ट भिडियो, कार्टुन आदि युट्युबय् तया छ्यलाबुलाय् हयेमाःगु सहलहपाखे निष्कर्ष पिकाःगु दु।

नेवाःत धैपिं सकलें जानाः ज्याइपिं अले एकेदेमिया तातुना नं वहे जूगु ज्याझ्वःया निगूगु ब्वय् सहजकर्ताया भाला कयादीम्ह एकेदेमिया ल्यू छ्याञ्जे राजितबहादुर श्रेष्ठं कनादिल। प्रविधियात छ्यलाः ज्ञानयात तःचाःतःब्याः याना विश्वव्यापीकरण यायेगु निंतिं ऐकेदेमिया संयोजकत्वय् 'प्रचार प्रसार अभियान कवः', 'समन्वय कवः' व 'प्राविधिक कवः' नीस्वंगु दु।

'प्रचार प्रसार अभियान कवः' दुने नेवाः देय् दबू, वर्ल्ड नेवाः अर्गनाइजेसन, नेवा राष्ट्रिय पत्रकार दबू, नेपालभाषा स्यनामि दबू, नेपालभाषा मंकाः खलः यल व राष्ट्रिय विभूति शंखधर साख्वाः प्रतिस्थान थिमि दुथ्याःगु दु।, 'समन्वय कवः' दुने नेपालभाषा एकेदेमि, नेपालभाषा केन्द्रीय विभाग, लोकसाहित्य परिषद, न्ह्यज्याः खलः व नेपाल लिपि गुथि दुथ्याःगु दुसा अथेहे 'प्राविधिक कवः' दुने डा. ऐलेन बैलोचन तुलाधर, अनिल स्थापित, आनन्दकुमार महर्जन व अस्मित मल्ल दुथ्याःगु दु। एकेदेमिया भाइस चान्सलर डा. पुष्पराज राजकर्णिकारं लिपांगु ब्वया मूति खँ कनेगु इवलय् झीके कन्टेन्स दु, युजर मदया च्वन, सप्लाई दु डिमाण्ड मदुगु खँ थें जक जुयाच्वन धासें आः थौंया सहलह मुँज्या थुगु खँयात थुइका सकलें न्ह्याइ धैगु भलसा यानादीगु दु।

आनन्द विहारयात ३ फिटया दीपंकर मूर्ति लःल्हात

लहना वाःपौ/बौद्ध निवासी पूर्णसिद्धि शाक्य परिवारं ३ फित तःधिकःम्ह लुँ सियातःम्ह दीपंकर बुद्ध मूर्ति पाल्लाय् च्वंगु आनन्द विहारयात लःल्हागु दु।

पञ्जरां कुन्हु दानप्रदान यायेत मदयेकं मगाःम्ह बुद्ध कथं कयातःम्ह दीपंकर बुद्ध मदुगु विहारयात दँय् छम्ह लःल्हायेगु कथथं थुगु दँय् पाल्पाय् च्वंगु आनन्द विहारयात लःल्हागु दु।

झिंनिदँ न्ह्यःनिसें मदिक्क दँय् छम्ह दीपंकर दान बियाच्वंगु परिवारं थुगु दँय् नं दानया ज्यायात निरन्तरता बियादीगु खः। दान ज्याइवः न्ह्यः दाताया छैं नं मूर्तियात बाजागाजा

सहित वौद्ध स्तूप चाःहिकूगु खः। स्तुपा चाःहिका मूर्तिइ बज्रयानी पुजाविधि याना प्राणप्रतिस्था व संकल्प पुजा याःगु खः। उगु हे इलय् खास्ती नामसंगिति पुचःपाखें नामसंगिति वाचन जूगु खः।

ज्याइवलय् मूर्ति दान कायेत वःगु पाल्पा आनन्द विहारपाखें नं पुजा जूगु खः। पुजा लिपा दाता परिवारपाखें सकल उपस्थित शाक्य बज्राचार्यपिन्त दानप्रदान याःगु खः। दानप्रदान लिपा पाल्पा आनन्द विहारपाखें दाता परिवारयात सुभाय् देछासें सुभाय् पौ लःल्हाःगु खःसा दातापरिवारं द्यः संरक्षण याना न्हिया न्हिथं नित्यपुजा यायेत धका दां न्ययद्वः तका नं ग्वाहालि याःगु खः। ज्याइवःया दकले लिपा दाता परिवारपाखें संकल्प याना मूर्ति दान याःगु खः।

मुख्यमन्त्री बानियाँया राजीनामा

लहना वाःपौ/बागमती प्रदेश सरकारया मुख्यमन्त्री इन्द्रबहादुर बानियां थःगु पदपाखें राजीनामा बियादीगु दु। बागमती प्रदेशसभाया बैठक न्हापां हे वयूकलं लिपांगु ई विकसित जूगु राजनीतिक समीकरण कथं न्हूगु सरकार नीस्वनेगु निंतिं लँपु चायेकाबीगु निंतिं राजीनामा बियागु धकाः जानकारी बियादिल। मुख्यमन्त्री बानियां सोमवाः प्रदेश प्रमुखया न्ह्यःने थःगु राजीनामाया पौ लःल्हाःगु खः।

उगु इवलय् वयूकलं प्रदेशया चालु खर्च म्हो यायेत मन्त्रालययया ल्याः च्यागुलिइ क्वकानागु, विपन्न छैंजःया निंतिं आवास लिसें क्षतिग्रस्त भौतिक संरचना पुनःनिर्माण यानागु, यातायात ख्यःयात प्रविधिमैत्री दयेकागु लिसेंया थःगु कार्यकालय् जूगु जनहितया ज्याया विषयय् जानकारी बियादीगु खः।

किपुलिइ बाघभैरव जात्रा

लहना वाःपौ/किपूया बाघभैरव देगलय् दँय्दसं भदौ १ गते न्यायेकीगु बाघभैरव जात्रा क्वचाल। बाघभैरवया मूर्ति पलिस्था याःगु दिंया लसताय् उगु जात्रा न्यायेकाच्वंगु खः। गोपालराज वंशावलीकथं किपूया पलिस्था राजा शिवदेव तृतीयं नेपाल संवत् २१९ निसे २४६ या दथुइ याःगु न्ह्यथनातःगु दु। किपू पलिस्था जूगु इलय् हे बाघभैरवया देगः नं पलिस्था जूगु तायेकाः वयाच्वंगु दु।

हापा होमअनुष्ठान लिसें पुजा यानाः जात्रा न्यायेकेगु यानाच्वंगुलिइ विसं २०१३ भदौ निसें जक बाघभैरवया खः जात्रा यायेगु यानाहःगु संस्कृतिविद् डा ब्रजमुनि बज्राचार्यं जानकारी बियादिल।

बाघभैरव देगलय् स्वंगू मूर्ति दु। उकि मध्येय् थ्यंमथ्यं १२ गू इन्चया चिधंगु मूर्तियात लक्ष्मी बुइगलय् यंकाः पलिस्था यायेगु याइ। वहे बाघभैरवया मूर्तियात थी थी बाजं लिसें प्यम्हेसिनं खतय् तयाः क्वबिनाः किपूया पुलांगु नगर चाःहिकीगु परम्परा दु।

जनकवि...

वयूकः मदयाः नेपालभाषा आन्दोलन व नेवाःख्यःया निंतिं पर्कापर्के मफइगु ह्याकिं वंगु दु।'

उकथं हे दुर्गालाल साहित्य प्रतिष्ठानं नं म्हिगः छगू विज्ञप्ति जारी यासें श्रद्धाञ्जली देछाःगु दु। प्रतिष्ठानया नायः महेनमोहन श्रेष्ठ व छ्याञ्जे तेजनारायण महर्जनं मंकाः कथं पिकाःगु विज्ञप्तिइ धयातःगु दु, 'झी जनकवि दुर्गालाल श्रेष्ठया च्यागू दसक ताहाकःगु लेखन यात्रा विराम काःगु दु। अकाझाकां जूगु वयूकःया महाप्रस्थानं नेपालभाषा ख्यःया लिसे देय्या साहित्यिक ख्यःयात पूवंकां पूवंके फइगु क्षति जूगु दु।'

थ्वहे इवलय् नेकपा एमालेया अध्यक्ष केपी शर्मा ओलीं जनकवि दुर्गालाल श्रेष्ठ मदुगु खबरं थः तसकं मर्माहत जूगु खँ धयादीगु दु।

जनकवि श्रेष्ठ मदयेवं सामाजिक सञ्जाल फेसबुकपाखे शोक प्वंकूसें अध्यक्ष ओलीं काव्य, कला क्षेत्रय् श्रेष्ठं यानादीगु योगदानयात उच्च सम्मान नं प्वंकादीगु दु। लिसें वयूकलं 'सय थरी बाजा एउटै ताल-सय थरी गोडा एउटै चाल' 'फूलको आँखामा फुलै संसार' थेंज्याःगु सलंसः कालजयी रचना पाखे मदुम्ह श्रेष्ठ गबलें हुइ मफइगु छाप त्वःता वंगु खँ धासें जनकवि श्रेष्ठ भौतिक रुपय् मदुसां नं वयूकःया म्ये अमर जुइगु खँ धयादीगु दु। लिसे ओलीं जनकवि श्रेष्ठ प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली प्वंकूसें छैंजःपिंत बिचाः हायेकादीगु दु।

स्वक्वःगु ....

समावेशीता, समानुपातिक व्यवस्था, धर्म निरपेक्षता, स्वायत्तता, विशेष क्षेत्र, संरक्षित क्षेत्र कार्यान्वयनया माग नं यानातःगु दु।

'समृद्धिया आधार पूवंक समावेशी सञ्चार धइगु नारा बियाः न्ह्याःगु उलेज्या ज्याइवलय् न्ववायेगु इवलय् मू पाहां लिसे कानुन मन्त्री सोविता गौतमं मांभाय् छैं, स्कुल व समुदायं जक न्ववानाः मगाः उकियात जीवन्त यानातयेत पत्रकारिताया माध्यमं मांभाय् छ्यलेमाःगु सुझाव बियादीगु खः। उकथं हे वयूकलं मांभायया संरक्षण व पत्रकारिताया विकासया निंतिं राज्यपाखें सहकार्य व समन्वय यायेत सरकार प्रतिबद्ध दुगु खँ धयादिसें छु गज्याःगु ज्या राज्य पाखें यायेमाःगु खः उकिया सुझाव सरोकारवाला पक्षपाखें बीत नं इनाप यानादिल। ज्याइवलय् लसकुस यानादिसें नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबूया नायः नृपेन्द्रलाल श्रेष्ठं मांभायया पत्रकारिता सम्बन्धी राज्यया नीति दयेकेगु निंतिं ध्यानकर्षण याकेत ज्याइवः महत्वपूर्ण जुइगु खँ धयादिल।

वयूकलं नेपाःया मातृभाषाया न्हापांम्ह पत्रकार धर्मादित्य धर्माचार्यं बुद्धधर्म पत्रिका पिकाःगु सछि दँ क्यंगु लसताय् निदँ न्ह्यः पत्रकार दबूपाखें न्हापांखुसी अन्तर्राष्ट्रिय मातृभाषा पत्रकार सम्मेलन यानागु खँ लुमंकादिल। ज्याइवलय् नेपाली कांग्रेस संसदीय दलया सचेतक निश्कल राईं, नेकपा एमालेया सांसद क्षितिज थेबें, त्रिभुवन विश्वविद्यालय आमसञ्चार तथा पत्रकारिताया प्रमुख प्रा.डा. कुन्दन अर्याल, काठमाडौं विश्वविद्यालययया भाषा तथा आमसञ्चार विभागया प्रमुख डा. निर्मलमणि अधिकारीपिसं थः थःगु नुगः खँ तयादीगु खः।

सम्मेलनया इवलय् नेपालभाषां पिदनाच्वंगु रंगीन वाःपौ लहनायात ३१ द्वः तकालिसेंया फोनिज राष्ट्रिय मातृभाषा पत्रकारिता सम्मान लःल्हाःगु खः। थुकथं हे फोनिज राष्ट्रिय सम्मानपाखें पूर्वअध्यक्ष दण्ड गुरुङ र सञ्चारिकाकी पूर्वअध्यक्ष विमला तुम्खेवायात हंगु खः।

अथेहे सरिता श्रेष्ठ, तिर्थमान बल व अविनाश चौधरीयात फोनिज राष्ट्रिय पत्रकारिता सिरपाः २५ द्वः तकालिसें लःल्हाःगु खः। थुगु हे ज्याइवलय् न्हापांगु व निक्वःगु अन्तर ष्ट्रिय मातृभाषा सम्मेलन तःजिक ताःलाकूगुलिं नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबूयात विशेष सम्मान लःल्हाःगु खः। सम्मेलनय् नेपाल, भारत, बंगलादेश, साउदी अरबलिसेंया देसं ब्वति काःगु खः।

यल महानगरय् चिकित्सकलिसेंया एम्बुलेन्स सेवा न्ह्यात

लहना वाःपौ/यल महानगरपालिकां सोमवाःनिसें सुचं वःगु भिंन्यागू मिनेटया दुने छैंय् हे वनाः चिकित्सक लिसेंया एम्बुलेन्स सेवा बिइगु जूगु दु। एम्बुलेन्सय् अक्सिजन, एम्बुब्याग, आकस्मिक वासःत, भेन्टिलेटरलिसेंया व्यवस्थापन यानातःगु दु। थुगु सेवाया निंतिं महानगरं आःयात न्यागः एम्बुलेन्स लिसें चिकित्सक नापनापं स्वास्थ्यकःमि लिसेंया अत्यावश्यक वासः व उपकरणतयगु व्यवस्थापन याःगु दु।

महानगरपालिकाया प्रमुख चिरीबाबु महर्जनं धयादिल, "न्हापां, आकस्मिक व अत्यावश्यक सेवाया पाखें बिरामीयात लाभान्वित यासें अस्पतालतक थ्यंकेगु यानाः ज्या न्ह्याकागु दु। सुचं वःगु भिंन्यागू मिनेटया दुने स्वास्थ्यकःमिया पुचः बिरामीया छैंय्तक थ्यनी। सेवा बिइ। उध्रिमय् अस्पताल यंकेमाःगु जुसा ग्वाहालि नापं याइ।"

प्रमुख महर्जनं सिटिनेटया दुजःया कथं भ्रमणय् वनाबले फिलिपिन्सया माकाटीइ थुजाःगु कथंया सेवा प्रवाह याःगु व अन सुथां लाःगु खंगुलिं थन नापं छ्यलाबुलाय् हयेगु कुतः यानागु जानकारी बियादिल।

"कार्यविधि निर्माण यानाः थ्व सेवा न्ह्याकागु दु, ध्यबा दया, जनशक्ति दया जक थ्व ज्या यायेफइगु मखु, सयेकेगु व छ्यलाबुलाय् नापं हयेगु कुतः कथं जिमिसं फुक्क ख्यलय् न्हूहूगु ज्या याना च्वनागु दु", महानगरप्रमुख महर्जनं धयादिल।

स्वास्थ्य लिसें खाद्य स्वच्छतामन्त्री निशा मेहतां थौं उगु ज्याझ्वःयात न्ह्याकादिसें स्वास्थ्य सेवाय्यल महानगरया ज्या गौरव याये बहःगु जूगु धयादीगु दु।

वयकलं स्वास्थ्य ख्यलय् हलिंया छुं छुं देसं जक छ्यलाबुलाय् हयेफूगु थुजाःगु सेवा यल महानगरं न्ह्याकूगुलिं थः तसकं लयतानागु व राष्ट्रिय गौरवया खँ जूगु धयादीगु खः।

"स्वास्थ्य ख्यलय् यल महानगरं न्ह्याकूगु थ्व उदाहरणीय ज्या हलिंया छुं छुं देसय् जक नाला च्वंगु दु, थ्व च्वछायेबहःगु ज्या न्ह्याकूगुलिं जिं भिंतुना देछानाच्वना। नागरिकयात गथे यानाः सेवा बिइ फइ धकाः बिचाः यायेगु फुक्क ज्याय् सहजीकरण यायेगु जुइ" मन्त्री मेहतां धयादिल।

वयकलं एम्बुलेन्स सेवा छगू सामान्य सेवा जक मखु धयादिसें उकिया नापनापं डाक्टर, मेडिकल उपकरणलिसेंया सेवा बिइगु तसकं महत्त्वपूर्ण व थाकूगु ज्या जूगु धकाः धयादिल।

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत रेखा दास श्रेष्ठं यल महानगरपालिकां न्ह्याकूगु थ्व स्वास्थ्य सम्बन्धी सेवा देयन्यंकंया हे स्थानीय सरकार मध्येय् अनुकरणीय व न्हूगु ज्या जूगु धयादिल।

पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानया उपकुलपति डा नवीसमान सिंह प्रधानं थ्व ज्या न्ह्याकेगु धइगु तसकं हे सकारात्मक नापनापं च्वछायेबहःगु जूगु धायादिसें भेन्टिलेटर व चिकित्सक लिसेंया एम्बुलेन्स न्हूगु ज्यां अस्पताल यंके न्ह्यःया निःशुल्क सेवां महानगरवासी लाभान्वित जुइगु धयादिल।

नेपाः व बंगलादेशया पत्रकारतय्सं बंगलादेशया राजदूत नापलात

लहना वाःपौ/ नेपाः व बंगलादेशया पत्रकारतय् पुचलं नेपाःया निंतिं बंगलादेशया राजदूतयात नापलाःगु दु। नकतिनि क्वचाःगु 'स्वक्वःगु अन्तर्राष्ट्रिय आदिवासी मातृभाषा सम्मेलन-२०२६' य् ब्बति कयादीपि पत्रकारतय्स बंगलादेशया राजदूत शफिकुर रहमानयात नापलानाः नेपाः व बंगलादेश पत्रकारतय्गु सम्बन्ध, नकतिनि क्वचाःगु स्वक्वःगु आदिवासी पत्रकारिता सम्मेलनया जानकारी नं बिइगु ज्या जूगु खः।

नापलायेगु ज्याझ्वलय् नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबूया अध्यक्ष नृपेन्द्रलाल श्रेष्ठ, वरिष्ठ उपाध्यक्ष सुनिल महर्जन, उपाध्यक्ष सुरेन्द्रभक्त श्रेष्ठ व सचिव राजु नापितं ब्बति कयादीगु खः। अथेहे बंगलादेशपाखे सार्क जनलिस्टया महासचिव एमडी अब्दुर रहमान, जियाउर रहमान, मुस्ताक अहमद मुबारकी, द डेली बंगबानी, मोहम्मद मोनिरुज्जामान, पन्ना जमान, एमडी अबु बकर सिद्दिकीपिंस ब्बति कयादीगु खः।

सूचनाको हक: नागरिकको मौलिक अधिकार

- सार्वजनिक सरोकारका सूचना प्राप्त गर्नु नागरिकको अधिकार हो,
- सार्वजनिक सरोकारका सूचना उपलब्ध गराउनु राज्यको दायित्व हो,
- सही, तथ्यपरक र आधिकारिक सूचना आदान-प्रदान गरौं,
- सार्वजनिक निकायमा कानुनबमोजिम सूचना अधिकारी तोक्ने गरौं,
- डिजिटल प्रविधिको प्रयोग गरी सूचनामा नागरिकको पहुँच विस्तार गरौं,
- प्रत्येक नागरिकलाई आफ्नो वा सार्वजनिक सरोकारको कुनै पनि विषयको सूचना माग्ने र पाउने हक हुन्छ, तर कानुन बमोजिम गोप्य राखु पर्ने सूचनाको जानकारी दिन कसैलाई बाध्य पार्न मिल्दैन।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

अध्यक्ष, प्रधान सम्पादक नापं लहना मिडियाया निंतिं प्रकाशक : नृपेन्द्रलाल श्रेष्ठ (९८५१०९८०९५) ● सम्पादक : जुजुमान महर्जन ● कार्यकारी सम्पादक : सुरेन्द्रभक्त श्रेष्ठ (९८५१०९९४७२), खुसिबुँ, यँ ।
email: lahanaweekly@ gmail .com ● लेआउट : सुर संसार मिडिया, ओन्दे, ०१५-९०९२५० ● मुद्रक : स्वेतकाली छापाखाना, यँ ।